

Naši kraji in ljudje

Socialno delo

Petra Zenkla

Kakor smo poročali, bo g. dr. Peter Zenkl predaval v Ljubljani pod zaglavjem »Praga, mati svojih občanov« o duhu in načelih socialnega skrbstva mesta Praga. Predavanje bo v ponedeljek ob pol 19. v veliki dvorani hotela »Union« in ga bo spremljal 2 uri dolg, nadvse zanimiv film o zgodovini in razvoju socialnega skrbstva mesta Praga. Predavatelj bo govoril v srbohrvaščini, ki jo perfektno obvlada. Vstop je prost. Korporacije in društva morejo dobiti vstopnice skupno za svoje članstvo do vključno sobote 16. t. m. v tajništvo mestnega poglavarstva, od nedelje dalje pa pri blagajni kina »Union«. Vabljeni so vsi člani socialnih ustanov, člani karitativnih organizacij in vsi, ki se zanimajo za podobne socialne probleme.

Dr. Peter Zenkl je iz Tabora na južnem Češkem doma, kjer se je rodil leta 1884. Po dovršenih študijah na filozofski fakulteti praške univerze je postal profesor na trgovski, nato na gospodarski akademiji, poučeval pa je tudi na trgovskem oddelku visoke tehnične šole. Po osvobođenju je bil poklican na važno mesto v ministrstvu za socialno delo, nakar je leta 1926. postal direktor osrednje socialne zavarovalnice, ki je najvišji forum obveznega delavskega zavarovanja v CSR. Javno se udeležuje že od leta 1911., ko je bil izvoljen v mestni svet karlske občine v Pragi. Pozneje je postal tudi župan Karolina, a odkar obstoji Velika Praga, je član mestnega sveta, predsednik kluba najmočnejše stranke in član mestne uprave. Hkratu je predsednik mestnega socialno-

slovenske lige v CSR, predsednik Jadranske straže Češkoslovaške, predsednik Aleksandrovega doma za jugoslovenske dijakke in predsednik Zveze češkoslovaških in jugoslovenskih socialno-higienskih ustanov. Že več let je v najtesnejših stikih z jugoslovenskimi socialnimi delavci in je eden glavnih češkoslovaških podpornikov jugoslovenskih zavodov. Ustanovil je razne stipendije za jugoslovenske akademike v Pragi in na njegov predlog se že nekaj let redno mudi v Pragi po nekaj jugoslovenskih učiteljev, da proučujejo socialno delo češkoslovaške metropole. Kakor

so Masarykovi domovi vrhunec njegovega socialnega dela, tako je Aleksandrov dom krona njegovega prijateljstva do Jugoslavije. Dom, ki je bil zgrajen na njegov predlog in z njegovo podporo, nudi prostora za 200 dijakov. Z njim v zvezi je dr. Zenkl ustanovil tudi fond, ki je že doslej presegel 160.000 Kč.

Ko odličnemu socialnemu reformatorju bratske republike izrekamo iskreno dobrodošlico, obenem upamo in želimo, da bi njegovo obisk obrodil najplemenitejših sadov za naš skupni napredek v smislu socialnega dela!

Čudna pota letošnje zime Sončni dnevi v Evropi — Najmrzlejša noč v Ljubljani

Ljubljana, 13. januarja.

Poročali smo že, kako neverjetno smolo ima že tretje leto starka zima. Prvi teden decembra in še kasneje je pritisnil sneg in mraz na visoko planoto srednje Španije. V sveži belini so se zablesteli po ostali Evropi le visoki grebeni gora Res je kasneje legel sneg tudi v višje doline, ogromna površina zemlje pa še zmerom čaka odloha pod varnim plaščem. Še malo, — mar se bo spet letos prežgoda dramlja nespočita gruda?

V Jugoslavijo smo dobili sneg najprej le v visoke Alpe in Dinarske planine. Vztrajno lepo, jasno vreme, ki se drži zdaj že peti teden po večjem delu naše države, je motilo sneženje v srednji Bosni taktat, ko je potovala po Jadranu na jugozahod sredozemna depresija. Izginila je k Mali Aziji ter povzročila po vsej Turčiji silen snežni metel.

Iz Turčije se je preselila zima v Bolgarijo. Visoki zameti in siloviti viharji so povzročili mnogo materialnih in človeških žrtev. Še prej je legla snežna odeja na Južno Srbijo. Šar-planina je zasnežena pol metra na debelo. Snežni nalet je zaplesal do albanskih, črnogorskih planin, pobelil na debelo Sandžak in del vzhodne Bosne.

Iz Bolgarije je prešla zdaj zima v Rumunijo. Odeli se v beli plašč vzhodna Srbija. Vsa ostala država in ves srednjeevropski pas, od francoske riviere preko Alp in Karpatov do Poljske, je pa deležen solčnih dni, s hladnimi nočmi in meglo ponekod v dolinah. Stalno jasno vreme seveda v nočeh pospešuje hlad in je Ljubljana včeraj beležila — 12°, najmrzlejšo noč letošnje zime.

Snežni viharji na jugovzhodu Evrope. Vztrajno lepo in suho vreme nad našim najširšim sosedstvom, kod vse bo še poskušala priti snežna starka k nam?

Kulturna potreba kočevskih Slovencev

Sokolsko društvo mora zgraditi svoj dom!

Kočevje, 13. januarja.

Ne samo v gmotnem, temveč tudi v kulturnem pogledu so Slovenci na Kočevskem v ne ravno zavidnih razmerah, ki v veliki meri onemogočajo svobodno razmah kulturnega življenja. Da ne omenjamo podedelja, kjer je to razumljivo v veliko večji meri, temveč se omejuje samo na Kočevje, dobimo takoj dokaj žalostno sliko. V Kočevju samem je velika vrsta društev, izmed katerih nekatera prav dobro uspevajo, v kolikor je v danih razmerah mogoče. Vendar vsa društva ne morejo razviti svojega uspešnega delovanja zaradi pomanjkanja prostorov. Vsem Kočevju ni niti enega društva, ki bi se v dolgi vrsti let po svojem obstoju povzpelo do lastnega doma, temveč uživajo gostoljubje javnih ustanov.

Najresnejše se že nekaj let bavi z mislijo, zgraditi si lastni dom, sokolsko društvo. V ta namen je zbralo že lepo vsoto preko 100.000 din. Vendar svojega namena še ni moglo uresničiti, ker na mnogih oddelkih mestih v oddolžnih trenutkih ni našlo zadostnega razumevanja za potrebe marljivih kočevskih Slovencev, ki sicer sami žrtvujejo izredno veliko, a vsega brez pomoči najširše javnosti ne zmorejo. Teoretično sicer povsod radi pomagajo, a praktično so vendarle kočevski Slovenci navzani sami nase, dasi jim javnost, vsaj več-

sih in vsaj nekatera, priznava izredno delikatno stališče, ki ga zavzemajo na tem ozemlju. Praktično je zamislila pomagati Družba sv. Cirila in Metoda, ki je uvedla takozvani »Kočevski dinar«, ki pa zaenkrat še ni pokazal posebnega uspeha.

Zgrajitev strehe slovenskih društev na kočevskem ozemlju, kar naj se zgodi v obliki Sokolskega doma, čigar lastnik bi bilo sokolsko društvo, ki ima zbranih že največ sredstev, kupljeno stavbišče in gradbeni načrt, to je zadeva široke javnosti. Dovolj je bilo besed, treba je preiti k dejanjem in pomagati dejansko onim, ki se žrtvujejo preko mere, ne za sebe, temveč za slovensko stvar na Kočevskem. Le z zgraditvijo lastnega doma bo omogočen kulturni razvoj v oni meri, kakor bi bilo prav. Ta dom naj bi bil žarišče slovenske in jugoslovenske prosvete, ki je prav tu potrebnejša kakor kjerkoli. Seveda so razlogi za postavitev doma delno omanjani pri nekaterih, ki smatrajo demontiranje Kočevja za umestno. Vendar razlogov ne izpodbija tudi popolna demontacija, ker bo še vedno tod slovenski živelj ki bo v vsakem pogledu in v vsakih razmerah potreben kulturne hrane.

Sokolsko društvo, ki bo na obnem zboru to nedeljo sklepalo o zidavi svojega doma, naj najde pri oddolžnih činiteljih uspešnejši odziv, kakor ga je našlo doslej.

Pobiralci mostnine in javna dela

Drobec socialne politike v našem stolnem mestu

Slavna mostnina, ki jo je mestna občina začela pobirati v z.m.k. mesecih, da bi si od pare do pare nabrala sredstev za najbolj nujne investicije, ki so potrebne za modernizacijo in higiensko ureditev našega mesta, zlasti se periferije, je že od vsega početka vzbudila precej nejevolje ne le med občinstvom, temveč tudi med onimi brezposelnimi delavci, ki jih je mestna občina poslavila za svoje uradno honorarne projake. Kogar je bilo volja, da se je v nabiralnih dneh za hip pomudil na enem izmed mostov in križišč, na katerih ropotajo brezposelniki s svojimi nabiralniki, je lahko opazil kako krivičen je takšen način socialne davščine. Težko boš našel gospodarka, razkošno obdelanega človeka, ki bi se mu zdelo vredno, da ustavi korak ob nabiralcu in mu vrže dinar v puščico — v reklamnih notah, ki jih mestni magistrat skrajno objavlja v dnevnih, smo brali, da gre do vanjo tudi debelejši kovanci. Nabiralci so v splošnem precej akromni, obzirni ljudje, da si ne upajo takšnih mimogrednih uslavljati, in tako se zgodi, da je največ bednih novčičev, ki jih vsak dan na mestnem magistratu natrsejo iz puščice, iz žepov tistih ljudi, ki jim samim ni daleč do tja, kjer je treba brezposelne podpore. Najbolj grenek je pri vsej tej stvari pač

delež nabiralcev samih. Ljudje, ki se iz svoje osebnosti nikoli niso dali pripraviti do tega, da bi šli berati od kljube do kljube, so se sramežljivim upanjem v srca, da se bo morda vendarle kaj obrnilo na boje odzvali povabilu mestne občine, da gre do njene imenu in z njenim emblemom v gumbiču. Za to posel so jih na mestnem političnem uradu pridobili z obljubo, da bodo njihove prošnje pri delih, ki jih bodo vršili iz nabranega denarja, imele prednost pred drugimi prošnjami. Tako so se

začeli od oklobra dalje prve tri dni v mesecu postavljati ee na mostove in vogale da poprosijo občane milodarov za »Delač« — »kako se v imenuje tak posel — eo po šest ur na dan in mestni magistrat jim je sprožil posteno odrajovalo po 3 din mezde na uro. Poagona se je nabralo toliko, da so začeli v Šiški zidati kanal. A ko eo nabiralci prihajali terjat obljubljene pravice, da pridejo do dela, so jih vedno odpravljali s praznimi komplimenti in z novimi obljubami, da že se pridejo na vrsto. Tako govorje iz dneva v dan, da bodo zdaj začeli neke nove gradnje, da jim bo treba kakih sto delavcev, a vse ostalo samo pri besedi.

dostno nadomestilo za stomatološki oddelek. Tega oddelka pa nima vsa Slovenija, niti ne njeno kulturno središče bela Ljubljana. Že to dovolj zgovorno priča o potrebi takega oddelka.

Njegova naloga ni samo v zdravljenju bolnih. Še bolj pomemben je zato, da nudi mladim zdravnikom za prakso zadostno znanje in pouk v vseh boleznih. Tu imajo prilichnost, da vidijo, kdaj in kako se izruje zob in ali gre za stalni ali samo za mlečni zob. K tej priprosti zadevi pa se pridruži še cela vrsta stvari, katerih proučitev in spoznanje je mlademu zdravniku možna le na tem oddelku. Kdor vé, s kakšnim znanjem stomatologije prihaja doslej mladi zdravnik v prakso, ta se ne čudi uspehom njegovega dela. Najbolj žalostno pa je, da tega ni kriv zdravnik, ampak tak sistem naših bolnišnic in klinik, ki mu ni niti za časa študija, niti za časa praktičnega staža omogočil seznaniti se s to panogo. Ker pa je današnji zdravniški naraštaj navezan na domovino in ne more hoditi na tuje univerze, zato mu mora domovina nuditi možnost, da se nauči vsega potrebnega doma. Ker vsega tega nimamo, nosi posledice bolnik, ki umevno izgubi zaupanje do zdravnika. Mislim, da sem dovolj povdrali vzgojni pomen in nujnost stomatološkega oddelka za mlade zdravnike.

Naša sveta dolžnost je torej, da stor-

Pri kanalizaciji v Šiški je zdaj zaposlenih okrog 50 delavcev, a to eo po večini ljudje s periferije, ki se je bila šele s komasacijo priključila mestu, pa celo Bosanci in drugi taki ljudje, samo delavci, ki eo stari Ljubljančani in ki eo si pridobili zasluge z nabiranjem po mostovih, ostajajo praznih rok. In kako neprijeten posel je to nabiranje, vedo nabiralci sami, na katerih želijo objavljamo te vrstice, mnogo boljše kakor pa gospodje z mestnega magistrata, ki jih prihaja jo od časa do časa kontrolirat na njihove postojanke in jim dajejo navodil, kako naj se zadržijo, da bo puščica hitreje polna. Mnogi izmed njih ki hodijo mimo in jim nabiralci mole puščice pod nos, izjavljajo, da bi mnogo rajši dali, če bi bilo za nabiralca samega, kakor pa da bi mestnemu magistratu pomagali graditi kanale, to se pravi, reči, ki jih je mestna občina dolžna oskrbeti iz rednih proračunskih sredstev. A ko se oglašajo pa mestnem socialno političnem uradu in pravi jo za delo, jih odpravljajo z opazko, da so itak že za beračenje prešli po 3 Din na uro in jih vnovič tolažijo, naj le še malopotrpe. Lesti, ki so glasila sedanjega občinskega režima, imajo vsak dan polna usta graje za bivšo upravo in hvalnice sedanjemu vodstvu, resnica pa je vendarle, da je bilo zlasti na mestnem socialno političnem uradu poprej marsikaj mnogo boljše kakor je zdaj. Tako eo prejšnji ljudje na magistratu uvedli dobro na vado, da je na hodniku socialno političnega urada visela velika tabla s strogo odmerjenim abecednim redom, po katerem naj se prosilci oglašajo. Zdaj je ta reč odpadla, vse dneve je ogromen naval in vsak dan ljudje samo prihajajo in odhajajo, ne da bi kaj opravili.

XVI. Slovanski večer pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Na koncertnem delu »Slovanskega večera«, ki ga priredi eno najmočnejših in najpomembnejših društev v državi s strogo nacionalno podlago, JNAD »Jadrani«, bo sodeloval med drugimi tudi naš popularni in priznani mladi umetnik, g. Prevorsek.

Ali bo sodna razprava o kokainski aferi zadela v črno?

Danes nadaljevanje — Vedno širši obseg afere

Ljubljana, 13. januarja.

Razprava o kokainski aferi in sangrajki ugrabitvi, o kateri smo včeraj obširno poročali, se je približala komaj polovici svojega razvoja. G. Rajko Lederhas, ki je imel kot predsednik senata nalogo voditi eno najbolj zamotanih razprav iz kriminalnega dogajanja poslednjega časa, je na zasedanju v torek zvečer zaslišal najprej še ugrabitve obtoženega Draga Čeferina, oškodovanca Lada Vučnika in Čeferinovo ženo Albino. Potem je ob 23. razpravo prekinil in napovedal, da se bo nadaljevala v četrtek ob 8.30. Trajala bo predvidoma ves dan, kajti na vrsti je še zaslišanje treh obtožencev, ugrabiteljev in samozvanih jetničarjev Maksa Bizjaka, Stanislava Burgerja in Ivana Kraševca, nadalje pa še čitane obsežnega dokaznega gradiva, potem pa govori državnega tožila ter šesterih braniteljev dr. Ražma, dr. Peršina, dr. Brenceta, dr. Murka, dr. Mačka in dr. Smodeja.

Nove žrtve — med publiko

Ko je predsednik senata zasliševal oškodovanca in zasebnega tožila Lada Vučnika, ki je pri kokainskih kupčijah, v katere se je spustil z obtoženci z lahkovernostjo in naivnostjo, izgubil nad 30.000 Din gotovine, je prišlo do zanimivih ugotovitev, da žrtvi brezvestnih sleparjev nista le Čeferin in Vučnik in da ta dva niti nista največji. Med zasliševanjem je državni tožilec nenadno pozval Vučnika, naj sodišču navede ime nekega trgovca iz Kranja, ki so ga današnji obtoženci na enak način opeharili kakor njega za 38.000 Din. Vučnik je odgovoril, da tudi ta trgovec ni edini preostala žrtev, ki sta ga Mauser in Širok opeharila, da pa je ta trgovec menda že vložil tožbo. V ta razgovor med državnim tožilem in Vučnikom se je nato vmešal obtoženi Bizjak, ki je povedal, da mu je popoldne na hodniku zaupal neki gospod v zelenem klobuku, ki je ves dan med poslušalstvom sledil razpravi, da je bil tudi on opeharjen.

Tu je še ena žrtev iz Bohinjske Bistrice in druga z Ježice, je nato, obrnjen k publiko, ostro pripomnil državnim tožilec. Na diskretni način je dal nato državni tožilec še pred prekinitvijo razprave po službojem stražniku legitimirati dva izmed teh oškodovancev, ki sta ves dan, pomešana med poslušalci v razpravi dvorani, sledila procesu. Predsednik senata je vzne-

BAYER

Ako uzamete Aspirin
Vam more pomagati pri
prehlajenju, gripi, reumizmu
toda pazite na Bayer-jev krič!

Oglas je registr. pod št. 1583 od 27. XI. 1936.

voršek. Uroš Prevorsek, učenec dirigentske šole g. L. M. Škerjanca in mnogo obetajoči skladatelj je s svojimi dosedanjimi nastopi vzbudil pozornost naše javnosti. Njegovo odlično podajanje ter temperament, ki daje izvajanju še posebnega

povdarka, nas prepričujeta, da se bo naš umetniški kader glasbenikov v kratkem času pomnožil za odlično moč.

G. Prevorsek si je za svoj spored izbral Wienavškega dela Ala Zingara ter svoje lastno delo španski ples, s katerima bo gotovo pridobil vse simpatije razvujenega občinstva. Jadranaši so prepričani, da so s pritegnitvijo mladega g. Prevorskega k sodelovanju povsem ustregli našemu občinstvu.

Zagonetka zavojev kokaina

Vprašanje je- če bo tudi res skrbno in s pravno fineso za vse trike in rafinirana izmikavanja in zavijanja zagovorov uspešno senatu pojasniti, ali je v kokainski aferi res šlo za premišljeno prevaro in dobra izveden komplet cele družbe. Neizpodbitno je namreč dejstvo, da so kupci kokaina naselili in so namesto dragačnega mamila dobili le malovredne, kokainu podobne zmesi. Doslej obtožencem ni uspelo prepričati dokaz, da ni bili prodajali res pravi kokain in ne podkili na zelo spreten način česa drugega. Vztrajali so dosledno pri trditvi, da je bil v zavojih pravi čeprav ne prvovrstni kokain, kakor so se bili pogodili s kupci. Dopusčali in celo zelo vztrajno pa so zagovarjali možnost, da so bili zavoji že po sklenitvi kupčije in po izročitvi pravega blaga na nepojasnen način zamenjani in namesto njih podtaknjeni drugi. Nasprotno pa so vsi doslej znani oškodovanci. Vučko in Čeferin, kakor tudi Čeferinova žena, absolutno izključevali to tajnostveno možnost, zatrjujejo, da nikomur ni bilo znano, da posedujejo kokain in tudi nihče razen njih ni poznal skrivališča, ki je bilo povsem tajno.

Načrt za ugrabitev se je poročil v ženski glavi

Obtoženka Čeferinova, ki je napravila zelo ugoden vtis solidne, inteligentne, energične dame, je s priznanjem brez vsakega pridržka razodela senatu skrivnost posrečene sangrajke ugrabitve, ki je po njenem preprostem pojasnilu na mah utrpela mnogo na slavi svoje senzacionalnosti.

V kupčijo s kokainom se sicer gospa ni spuščala, preskrbela in odgovorna pa je bila za 15.000 Din, ki jih je njen mož izdal za kokain. Hladnik, alias trgovec Comini iz Trsta, ki je se pojavil v elegantni obleki, je nanjo napravil prepričevalen vtis postenejšega starejšega gospoda. Njenemu možu, ki Hladnika ni poznal in ni vedel, na kaj naj se pri njem zanese razen na dober vtis, je odprl aktovko, ki jo je nosil s seboj, in pripomnil mirno: »Moja legitimacija je denar!« Delal se je, kakor da bi imel polno aktovko denarja. Ko pa so naknadno odkrili prevaro, je znanec Bizjak zaupal Čeferinovi, da so padli v mrežo močne mednarodne kokainske družbe, ki ima za »bomba« prevečjanega g. Široka, ki s svojo prepričevalnostjo celo Mater Božjo prekuncu, kakor se to pravi.

Gospa Čeferinova je na vsak način hotela priti do težko zbranega denarja in menice, katero je bil prezentiral Širok. Idejo o ugrabitvi je »skuhala« z Bizjakom, ki ji je bil pripravljen pomagati, Sangrad se jima je zdel najbolj primeren za ta namen. Izvabila sta Široka in Hladnika, ne da bi skovala prej podroben načrt. Vse ostalo, kako so z njima ravnali in kakšnih vlog so se posluževali, je prišlo samo od sebe, kakor je narekovala potreba. Ona je jetnikom kuhala hrano in sešila iz kleta maske jetničarjev, za drugo pa se ni več zanimala in so vse opravili slednji sami. Moža ni obvestila in ko se je sam pojavil na gradu, mu je šele vse povedala. Ni pa ubogala njegovega nasveta, naj se posluži pomoči orožnikov. Prepričana je pač bila, da bi ji ta pomoč ne pomagala in da samopomoč, ki se je je poslužila, ni kazniva. S pomočjo se ni pogodila za nagrado. Ko pa je dobila vrnjeno menico in 1.000 Din, je opazila, da jetničarji mlo gledajo denar. No, pa si je mislila: »Vsak naj ima za svoj trud, — jaz menim, on denar!« In ga je razdelila po merilu: kdor je več delal, bo več dobil. Da je sedela v sodnih zaporih 3 dni, ji je izzvalo očitek sodnikom: »Dolgo ste nas martrali!«, nakar jo je prisodnik a. o. a. Brelih opozoril, da bo tako vsaj vedela, kaj se pravi biti zaprt.

Dr. Juraj Kallay,

Bolnišnica brez oddelka za zobe

Že v sedanjih bolnišnicah nujno potrebujemo oddelke za stomatologijo

Ljubljana, 13. januarja.

Res ni vprašanja, ki bi sočasno tako močno zanimalo zdravnike in tudi vsakega posameznika, kakor vprašanje nove velike bolnišnice, ki naj bi ustrezala potrebam Slovenije in njenega že preko milijona naraslega prebivalstva. Ni čudno, če se vsakdo boji bolnišnice, ker pri današnjih razmerah sploh ne ve, če bo sprehajen in kakšnega tovariša bo v tem ugodnem primeru našel v postelji. S kakšnimi težavami se bore zdravniki in bolniki v sedanjih bolnišnicah, je razvidno iz ostalih referatov. Ti dovolj jasno kažejo, da je že skrajni čas za zgraditev velike bolnišnice. Moj namen je predložiti nujnost otvoritve novega oddelka ne samo v novi, ampak takoj še v stari bolnišnici in sicer oddelka za stomatologijo (oddelek za ustne, zobne in čeljustne bolezni).

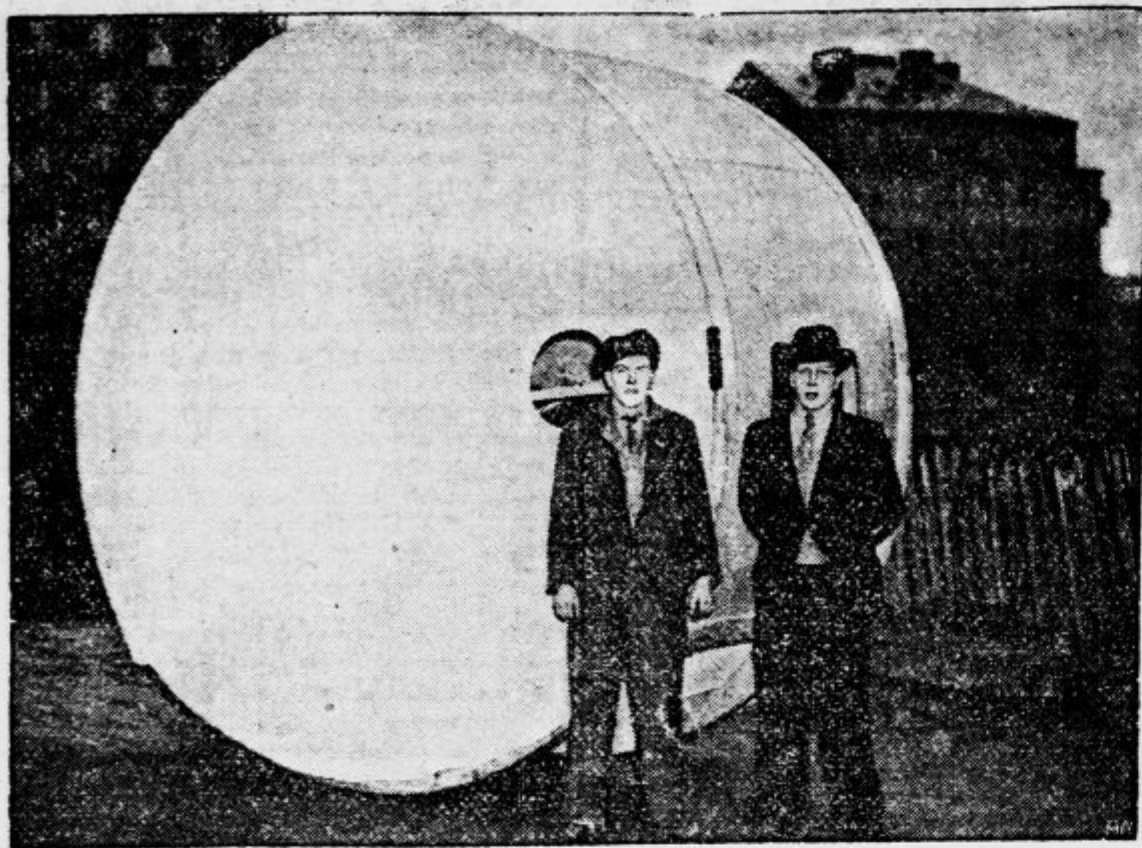
Stomatologija se je razvila v drugim vejam medicine enakovredno in važno panogo iz preproste razloga, ker je zob del živega človeka in zato najbolj nevaren organizmu, če ni zdrav. Bolezni, ki izvirajo iz zobnega zoba, ne povzročajo samo hudih akutnih lokalnih gnojnih bolezni, ki se lahko končajo s smrtnim izidom, tem-

več tudi zaradi skritega oddajanja strupov vse mogoče druge bolezni, kakor revmatizem, vnetje obisti, srca in sklepov, mrzlice ter nešteto drugih. Bolezni, ki jih povzroča bolan zob, je toliko, da imajo večja mesta v inozemstvu poleg klinik tudi stanice za kirurško čeljusti, kamor spadajo tudi rakovine in podobne bolezni čeljusti, ki niso v zvezi z zobmi. Semkaj štejejo tudi bolezni z različnimi gobami, tuberkulozo, luesom, gnojnim kroničnim vnetjem kosti, z različnimi novotvorbami, cistami in mnogo drugih.

Torej je dovolj bolezni, zaradi katerih je potreben poseben oddelke, na katerem se lahko po vseh predpisih zdravi.

Današnja bolnišnica ima v splošnem vse potrebne oddelke (seveda v premejšnjih obsegih) in se pri preiskavi internih bolezni preiščejo vsi organi na različnih specialnih oddelkih. Ker pa bolnišnica nima stomatološkega oddelka, mora izostati ta važna preiskava, tako da ni mogoče vedno zadostno pojasniti pravega vzroka bolezni. Seveda se interni oddelki tudi pobriga, da pride kateri zunanji stomatologov v nejasnih primerih na pomoč, kar pa zdaleka ni pravilno in za-

V bobnu skozi Sibirijo na Japonsko

Dva mlada brezposelna Sveda sta si izmislila originalen potovalni načrt. Odrinita nameravata peš iz Stockholma na olimpiado v Tokio l. 1940. Potovala bosta peš skozi Sibirijo in vso pot bosta pred seboj valila bobni, ki jima bo ponoči rabila za prenočišče. V vsakem kraju, kjer se bosta ustavila, si bosta dala to potrditi od občine na obodu bobna

Izumi, ki so pomagali človeštvu

250 letnica porcelana, 90 letnica nitroglicerina — Slučajno odkritje železobetona

V l. 1937. bodo slavili svoje obletnice mnogi tehnični izumi. Najvažnejši teh jubilejev bo pač 250-letnica, odkar je Böttger izumil porcelan. Seveda so porcelan že stoletja prej poznali Kitajci, pa v Evropi njegove izdelave takrat niso poznali. Letos se bo lahko tudi avtomobil ponašal, da je star 50 let. Sicer je Benz svoj patent prijavil že l. 1886., toda prvi avto je zgradil Daimler že naslednje leto.

L. 1812. so na Angleškem odprli prvo tovarno, ki je izdelovala jeklene živalne igle. Od tedaj je poteklo torej 125 let. Dvo-Foto bo slavilo letos 120-letnico, izumili so ga l. 1817. L. 1847. se je ponašalo s posebno velikim številom tehničnih izumov, ki dosežejo letos starost 90 let. Med drugimi so tedaj izdelali prvi nitroglicerini, prvi ši-

valni stroj in rotacijski stroj, ki je omogočil človeštvu siloviti moderni razmah. Dinamit je dosti mlajši, odkril ga je Nobel l. 1867. V istem letu so izumili tudi železobeton.

Ta izum se je zgodil, kakor večina izumov, prilično slučajno. Pariški vrtnar Neunier je vdelal žice v glinasto maso za cvetlične lonce, ki se potem niso mogli več zdrobiti, in to je vodilo do izuma železobetona. 1877. je Edison izumil fonograf in Graham Bell telefon. Oba izuma dosežeta letos torej 60 let. L. 1897. je Marconi delal prve poskuse z brezžičnimi oddajami, ki seveda niso njegov izum. Pred štiridesetimi leti pa je Diesel izumil svoj slovit motor. Letošnje leto je torej res bogato, kar se tiče spominskih dni na dejanja, ki so bila človeštvu v korist.

Aferica z go. Simpsonovo

„Bratranec“ neveste vojvode Windsorskega kot publicist

Neki bratranec g. Simpsonove, Newbold Moyes, je objavil v »Paris Soir« in drugih velikih evropskih ter ameriških listih vrsto člankov o njenem zasebnem življenju in navadah. Ko se je ta serija, ki je zbu-

Najimovitejši mož na svetu

Je knez Hyderabadski. Slika ga prikazuje v trenutku, ko zapušča Indijski muzej v Kalkuti

Osem mož v plaz

V švicarskem kantonu Unterwalden se je utrgal v nedeljo na 2400 m visoki gori Briseni plaz, ki je zahteval osem človeških žrtev.

Skupina devetih smučarjev je hotela nekako v višini 1900 m prečkati neko strmino. Pri tem se je plaz utrgal in je odnesel osem ljudi s seboj v globino. Reševalna kolona, ki se je takoj odpravila, da poišče posrečence, je pet smučarjev kmalu našla, toda dolgotrajni poskusi, da bi jih obudili v življenje, so bili zaman. Treh oseb še niso našli in so gotovo tudi že mrtve. Istega dne je snežni plaz v kantonu Sankt Gallen zahteval življenje dveh nadaljnjih smučarjev, v bližini prelaza Furka pa je plaz zasul nekega vojaškega poštarja.

Kupujte domače blago!

Ustavljena ofenziva

Splošno: Na čete generala Franca prodre do Escoriala, so je njih zalet proti madridskim milicijam ustavil

Prometna svetilka za pešce

V berlinskem živalskem vrtu so za poskušnjo postavili novo prometno svetilko. Pešec, ki hoče tu prečkati cesto, mora s posebnim kontaktom sam vžgati svetilko, ki ustavi promet s svojo rdečo svetlobo ves vzorni promet na glavni cesti živalskega vrta. Vozni promet na tej cesti je izredno živ, pešcev je pa le malo, zato se bo ta poskus morda obnesel.

Bitka med kiti in somi

Prebivalci avstralskega mesta Marubre so bili te dni priče izredno razburilnega spopada med dvema kitoma in skupino morskih somov. Somi, ki so bili dolgi do tri metre, so čakali z vsem telesom iz vode in so z repi udrihali po kitih. Kita sta odgovarjala na isti način.

Po uri trdega boja je enemu izmed kitov uspelo, da je pobegnil, toda ali se je res rešil, je drugo vprašanje, kajti trop morskih aji volkov ga je zasledoval tako daleč da so ve-like rube izginile na zadnje gledalce izpred oči. Drugi kit se je v boju končno izčrpal in postal žrtev svojih strašnih sovražnikov.

Zasluzni darovalec krvi

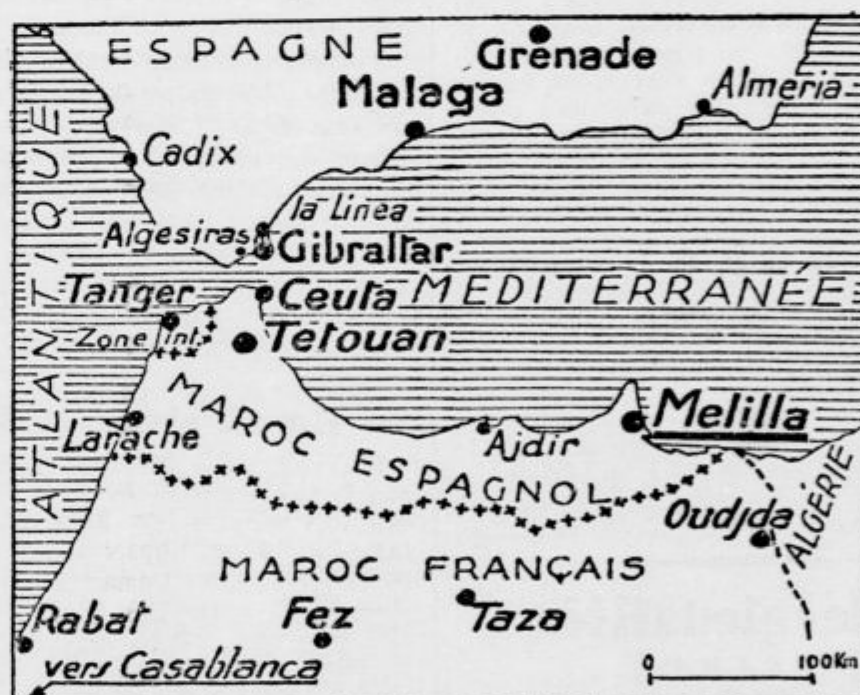
V Carigradu so odlikovali z zlato kolajno 26letnega Ismaila Hakija, in sicer v imenu 144 ljudi, ki so jim rešili življenje le s prenosom njegove krvi. Od same kolajne bi Ismail Haki ne imel mnogo, zato so mu darovali tudi hišo. Vsega skupaj je mladi Ismail dal svojo kri doslej na razpolago za 159 bolnikov. Pečnast izmed teh je umrl, pa to so bili primeri brez vsakega upanja. Vsega skupaj je dal Ismail Haki pri 159 transfuzijah 90 litrov svoje krvi.

Bodoča kraljica Albanije?

Nečakinja bivšega madžarskega min. predsednika, grofa Bethlena, grofica Mikeševa, o kateri se širijo glasovi, da jo bo albanski kralj Zogu I. vzel za ženo

Španski Maroko

Ozemlje, ki razburja v zadnjih dneh zapadne vesile v Evropi

Vojvoda Windsorski na smučeh

štiri ure vztrajnega vežbanja na belem terenu

Te dni se je pojavil bivši angleški kralj Edvard VIII., sedanjí vojvoda Windsorski, na Semerniku in je izrazil željo, da bi pod strokovnim vodstvom napravil smuško turo. Dali so mu na razpolago znanega avstrijskega smučkega sportnika Walterja Dellekartha, ki je odšel z vojvodo takoj na precej zasnežen teren, ki so ga za ta čas zaprli za vse druge obiskovalce.

DellekARTH pripoveduje sedaj, da je ostal vojvoda nad štiri ure na dileah in da se je držal sijajno. S skrivnostjo smučanja se je seznanil sploh šele pred dvema letoma in odtlej je imel, kar je umljivo, le malo časa za to. Te dni je bil torej po dveh letih prav za prav prvič spet na smučeh. Njegova sportna zmogljivost je Dellekartha naravnost presenetila. To je dokaz sportno zelo dobro stremenega telesa, če more nekdo po tako dolgem premoru cele štiri ure neprestano vežbati. DellekARTH je te štiri ure sam čutil v svojih kosteh, vojvoda pa ni kazal nič posebnega. Vojvoda vozi po najčistejši arlberški soli, njegov tajnik komodor Lam, pa je smučal v švicarskem slogu.

Med smučanjem je bil vojvoda zelo dobre volje in je povedal mnogo zabavnih anekdot iz svojega sportnega življenja. Ure so minile kar mimogrede in šele somrak je povzročil, da so vežbanje ustavili. Po povratku v hotel je vojvoda popil samo nekaj čaja in pojedel nekoliko z maslom namazanih kruhov.

Letalske tekme na progi Pariz-New York

Nagrade v znesku 3 milijonov francoskih frankov

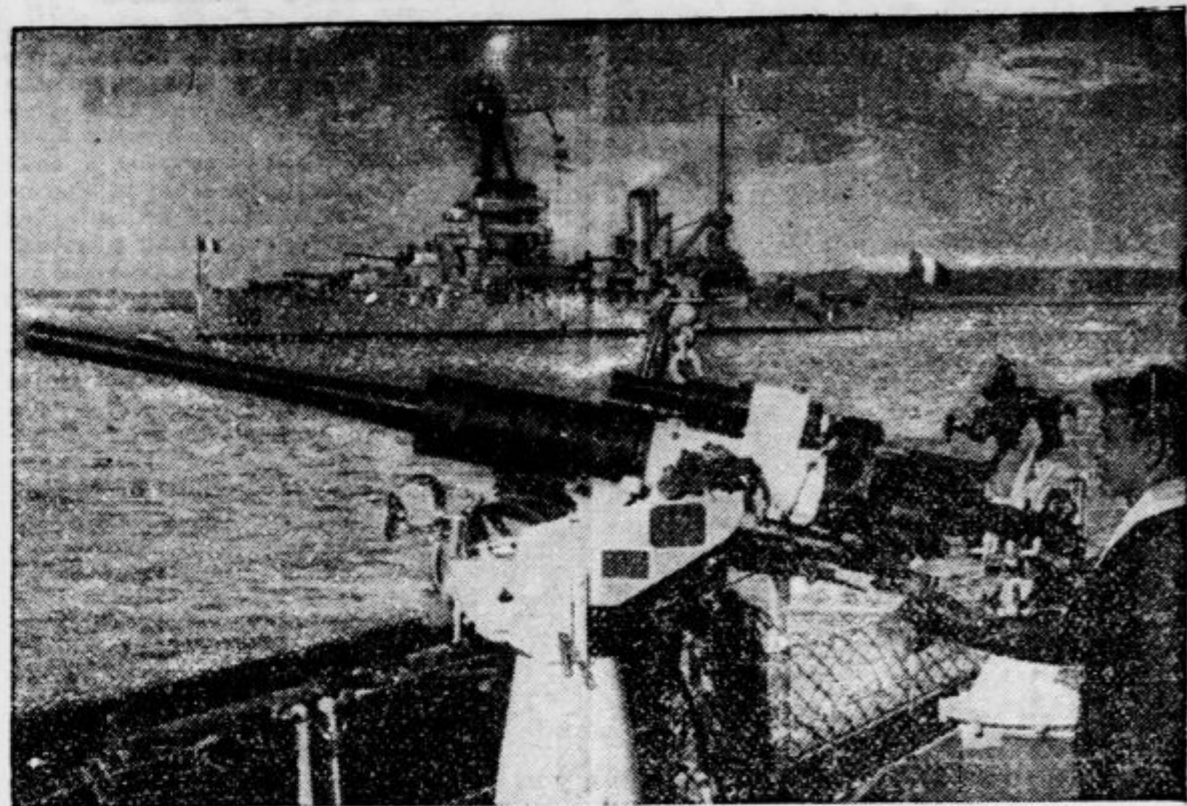
V Parizu so določili pravila za mednarodno letalsko tekmo iz New Yorka v Pariz, ki se bo vršila v avgustu letošnjega leta. To bo med drugim tekma v proslavo desetletnice odkar je polkovnik Lindbergh izvršil svoj znameniti polet čez ocean.

Francoski minister za zračno plovbo je določil za to tekmo nagrado v znesku treh milijonov frankov. Udeleženci tekmovalja si lahko sami izberejo dan odleta, in sicer med

1. in 31. avgustom okrog polnoči. Tekmujejo lahko letalci vseh dežel, prav tako je mogoče tekmuovati z vsemi tipi letal, ki so opremljena z več motorji.

Seetava posadke je prosta, vendar morajo imeti vsi piloti veljavni pilotski list in spričevalo o svojem zdravju. Zmagovalec prejme poldrug milijon frankov, drugi zmagovalec milijon frankov, tretji pa 500.000 frankov.

Francoska pomorska demonstracija pred Marokom

Pošiljanje nemških prostovoljcev v Španjo je tako razburilo francosko javnost, da so vojaški krogi sklenili prirediti pomorske manevre ob obali Afrike pred Španskim Marokom. Na sliki vidimo francosko križarko »Provence«, ki so jo že poslali v te vode

Vedeževalka Edvarda VII.

Napovedala je Italiji zmagovit konec abesinske vojne, sebi pa lastno smrt

V starosti 82 let je umrla v Mayfairu neka Cecilie Campbellova. Ta ženska je bila astrologinja in je pred nekoliko tedni sama napovedovala, da bo umrla nekoliko dni po 2. januarju.

Kot vedeževalko so jo poznali številni člani angleške kraljeve rodbine in drugih vladarskih hiš. Posebno Edvard VII. in kraljica Aleksandra sta jo pogostoma klicala na dvor. V trajnih zvezah je bila tudi s sorodniki bivšega nemškega kaiserja Viljema II. m. a. v zadnjih letih je napovedovala

bodočnost številnim članom dvora kralja Jurija V.

V njenem stanovanju so se zbirali mnogi odlični pisatelji, učenjaki in umetniki. Edgar Wallace jo je posebno pogosto obiskoval in ni započel nobenega dela, ne da bi jo prej vprašal za svet. Njene vsakokratne napovedi so bile za londonsko družbo prava senzacija. Ob začetku lanskega leta je napovedovala, da bo Italija v štirih mesecih zmagovito končala abesinsko vojno, in ta napoved se je tudi uresničila.

Umetna cvetka ji je umorila srce

Tragična smrt hčere belgijskega senatorja na plesu

V enem najodličnejših brusselskih lokalov, v Casino aux Roses, se je zgodila tragična nesreča. V razkošni dvorani tega lokala se je bila zbrala k plesu najodličnejša družba belgijske prestolnice.

Kratko po polnoči so delili damam cvetlice iz tenke, spreminjaste pločevine. Med naslednjim plesom je 18letna Germaine Partinotova, hčer senatorja in bivšega državnega tajnika, v rokah svojega zaročenca izgubila zavest in so jo odnesli v sosedno sobo. Zdravnik, ki so ga takoj poklicali, je mogel ugotoviti njeno smrt.

Grof Ciano — generalni konzul fašistične milice

Italijanski zunanji minister in Mussolinijev zet grof Ciano, je bil doslej konzul fašistične milice. Te dni so ga imenovali za generalnega konzula.

Rezident Francije v Maroku

General Nogues, rezident francoskega Maroka, je dobil zaradi napetosti, ki jo je rodila španska državljanska vojna, posebno pooblastila

ANEKDOTA

Nedavno umrli češki politik in publicist dr. Jan Herben je sedel nekoč v družbi, ki je strasno udarjala po davkih in davkarjih. Herben je poslušal izbruh, naposled pa se sam vstajal v pomenek: »Tudi jaz imam slično slabe izkušnje z davkarji. Kmalu po prevratu sem trdno pričakoval, da mi bodo predpisali kak davek. Pa ga niso in ga niso, šel sem tja in sem jim pošteno povedal, kaj mislim o njih. Veste, bilo je že naravnost žaljivo, saj je izgledalo kakor da sploh nimam nikakih dogodkov.«

VSAK DAN ENA

»Kaj ste pa videli tako slabe volje g. doktor?«

»Ah, ne sprašujte, draga gospa, vsi pacienti so se mi izmuznili.«

»Kaj so pomrli?«

»Ne. Ozdraveli so ...«

(G.Rice)

